

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 487. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-drachmann14valshoot-idm140708760116592.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

VI

Hun vendte Øjnene lige imod ham - og hun var bleg. Eftermiddagsskyggen laa dybt og blødt over Stedet, hvor de sad; Skumringen var ved at begynde; højt oppe over de fjærnere Trætoppe - en Lind og en mørk Kæmpegran - laa et svagt gyldent Skær fra den svundne Sol; de enkelte Fuglestemmer, der havde pippet, tav som paa Kommando.... Luften var mættet af Dagens Varme, og Aftenen syntes kun Bebuder af den orientalske Augustnat; langt borte den dæmpede, forvirrede Summen af Menneskefærden - der kan have noget saa ængstende ved sig - og nogle endnu fjærnere, sprøde Toner af Fortepianoklimper - og en døende Trutten fra et Hornorkester.

Hun lyttede, rejste sig - og sagde paa sin korte Maade: Farvel - jeg maa gaa nu - ellers faar jeg Mulkt!

Mulkt!... han gentog dette uden Forstaaelse. Ah - saadan - jeg havde glemt!..... Aa sæt Dem endnu et Øjeblik, Edith! bad han og rakte efter hende med Haanden.

Hun satte sig, med Hovedet bøjet, Hænderne i Skødet om Parasollen. Han tog Parasollen og gav sig til at lege med den; hun syntes ikke at bemærke det. I sin tidligere lette Tone, ligefrem og utvungent spurgte han hende, om hun hele Sommeren havde været i Byen og om hun vilde blive Efteraaret og Vintren over herhjemme? Hun svarede i Førstningen ikke, fo'r sammen, og spurgte ham:

De rejser vel? -

Han svarede undvigende, og spurgte atter: Har De været i Byen hele Sommeren? Tænk, jeg har jo glemt at sende Dem Deres lille Nøgle - eller, jeg skal være ærlig, jeg har ikke kunnet bekvemme mig dertil - ikke nænnet det!

Aa, min Nøgle! sagde hun. Ja jeg har virkelig savnet den - det kostede mig Møje at faa gjort en lignende i dens Sted - den er saa aparte.... og dyrt var det! tilføjede hun smilende.

Se nu smiler De igen, Edith; saa er De langt kønnere! sagde han. Maa jeg komme en af Dagene og levere Dem den?
488

Kan De ikke simpelthen sende mig den? spurgte hun.

Jo - hvis De foretrækker det! Han flyttede sig nærmere til hende, tog hendes Haand; hun lod ham holde den; og han sagde: Skal De nu hen og synge?

Hun nikkede.

Og efter endt Forestilling?... spurgte han. Hun tav.

Skal vi spise sammen - ligesom den Gang? spurgte han.

Hun rystede paa Hovedet.

Vil De ikke?... spurgte han.

Hun gjorde Mine til at rejse sig. Med et let Tryk om hendes Haand holdt han hende tilbage.

De er vred paa mig - sagde han - og har dog ingen Grund dertil! Jeg vil netop ikke tale som da vi sidst saa's. Jeg lovede mig dengang at betragte den Nat - ja lad mig kun kalde det med Pietet, en Ømheds Pietet, som den man har overfor de dyrebareste Minder. Jeg *kan* ikke tale derom - jeg savner Ord..... men jeg

savner ogsaa, aa tro mig, i saa usigelig Grad Selskab - Deres Selskab, Edith! Jeg er langt fra befæstet nok i de gode Forsæt, som De fremkaldte i mig. Jeg har i denne Sommer gjort nogle Fremskridt - synes jeg selv - men det er væsenligst paa Ulf's Vegne og paa hans Foranledning, kan jeg sige. Han *skal* reddes - det har jeg svoret - og samtidig reddes der noget i mig selv. De forstaar det muligvis ikke - men ligemeget! Jeg har fortalt Dem om det Stykke, vi har skrevet, og jeg kunde fortælle Dem meget, meget mere - kunde blive ved at tale med Dem fra nu af til Dagenes Ende. De véd det altsammen - véd eller kan slutte Dem til alt. Hvorfor nærer De da Tvivl eller Mistro overfor mig? Hvorfor kan vi ikke være sammen i utvungen og kammeratlig Selskabelighed - vi to alene? Skal jeg minde Dem om, at De jo netop ifølge Deres Livsstilling, Deres uafhængige Vaner, Deres Karakters Styrke, hundred ejendommelige Egenskaber hos Dem, altid har sat Pris paa at have Venner, som *De* med Tillid kom imøde og som med Hengivenhed og Beundring søgte Deres Selskab - selv paa den »uborgerlige« Tid af Dagen eller Døgnet?.....

Hun bød ham ved en Bevægelse af Munden - mere end ved et halvt henhvisket Ord - at holde inde. Hendes Øjne fæstede sig blødt i hans - og disse Kvindeøjne kunde have sagt ham, at hun 489 nærede Tvivl og ikke nærede Tvivl: at hun ængstligt søgte, ventede.... kun vilde have hørt ét Ord, som hendes Stolthed foreskrev hende at bie paa.... eller at hun maaske endnu ikke vovede at lytte efter dette Ord - at hun maaske alt i alt intet vilde, ikke var sig noget bevidst; som vel vor noble Natur ikke er sig bevidst, naar det Øjeblik nærmer sig, da vi er helt Følelse, helt Indskydelse, Stemning....

»Naturens eget Hjerteslag saa nær.«

Han tav; de tav begge. Hun sad tæt op mod ham; han vidste næppe, om det var hans Arm, der havde draget hende; men hendes bløde, friske Kind, der lyste saa bleg i Skumringen, var ganske nær hans Mund, og hans Læbe berørte det lille fine Øre.

Hun syntes at være lykkelig ved at sidde saaledes - og netop ved at han intet sagde. Ham forekom det umuligt at tale: Alt omkring ham, Aftenen, Skyggerne, Træets Løv, det hendøende Grønne, nogle Lysprikker, der langt borte tændtes - selv det fjærne, svage Pianoklimper talte for ham og om det samme.... og saa var det, at han paa engang spurgte sig selv: forraader Du Ulf? Og han syntes, at han i det mindste var nær derved; thi den slanke Kvindeskikkelse her - halvt i hans Arm - hun var dog saa elskelig! Og nu hviskede det indeni Gerhard med Ulfs Ord: tage - tilhøre!

Gerhard følte, hvorledes hans Arm sitrede.

Men hun tilhører jo en Anden! sagde han ved sig selv. Nej, Din er jeg - din - om Du har Følelsen af, hvad Du besidder i dette Øjeblik! syntes hendes bløde Kind at svare.

Gerhard bøjede sig frem og saa' hende i Øjnene. Edith! hviskede han. Hun svarede ikke.

Han betænkte sig; en svag Sitren af hendes Haand - og hendes Læber aabnede sig halvt. Vilde hun blot hviske mit Navn! tænkte han - og skammede sig over sin Fejghed. Ja for det var fejgt af ham - han vidste det godt, han krympede sig ved Tilstaaelsen - men han savnede Mod. Han vilde besmykke det med Navnet Hensynsfuldhed - vilde erindre sig om, at han overfor denne stolte, ærekære unge Kvinde havde svoret - saaledes at hun selv 490 havde hørt det - at han aldrig mere vilde eftertrægte en Kvinde, som tilhørte en Mand! Han vilde altsaa have, at Edith skulde fri ham fra det hele Ansvar ved at komme ham halvt imøde? Var han saa fejg - eller var han virkelig hensynsfuld? Hvilke Kroge og Dybder i et Menneskes Sind! Og nu skød paa den mest pinefulde, beskæmmende Maade Billedet sig frem af *den* Kvinde, som han engang havde frataget en Mand.... og det fulgtes af Annette i altfor tydelige Omrids - nedværdigende ham ved en Fortrolighed, der i dette Øjeblik var ham som en korporlig Straf- et Slag i Ansigtet - saa skønt, rent, helligt netop dette Øjeblik her ved Ediths Side var ham.

Aa min Straf! sukkede han.

Og hans Arm slappedes, han vendte sin Mund bort fra denne Kind, og hans Hoved bøjede sig.

Edith stod oprejst foran ham. I en kølig, fremmed Tone sagde hun: Det er sent - det er jo mørkt - kom - vil De følge mig igennem Haven!

Nogle tunge Trin hørtes henne i Gangen, og en Skikkelse dukkede frem med en Stok i Haanden. Der ringes ud! sagde »Havemanden« kort og bydende; og det forekom Gerhard, at Manden paa en plump Maade fikserede Edith i hendes lyse Dragt, der skinnede mod Træernes Mørke.

Hun drejede sig hurtigt og løb den modsatte Vej - Gerhard efter forvirret.

Edith! sagde han aandeløs, da han naaede op paa Siden af hende - jeg beder Dem - hør mig - jeg vil Alt, alt muligt, hvad De kan forlange.... Sig blot til mig, at De er fri - at De vil gøre Dem fri: og jeg skal....!

Tys! bad hun og tog ham fast ved Haanden. Lad os gaa stille.... De maa ikke sige noget.... det var saa kønt!

Han kunde ikke se hendes Ansigt tydeligt. Hun snublede over en Trærod - tog imod hans Arm, og i Tavshed og hastigt gik de Side om Side gennem den næsten mennesketomme Have mod Udgangen, hvor Lys og Lygter skinnede dem imøde fra Runddelen 491 udenfor, og hvor Summen af Mennesker, Lyd af Hornorkester og Lirekasser steg sammen med Støvet op mod Augustaftnens skyløse, matviolette Himmel.

Hun slap hans Arm og sagde igen smilende: Det er blevet meget for sent - jeg faar nu Mulkt. De maa ikke følge mig længer - og - ikke sandt, det lovede De mig engang - De maa ikke gaa derhen og høre paa mig!...

Og hvis jeg nu gjorde det? Alle andre gaar dog derind og hører paa Dem! sagde han utaalmodig.

Hun trak paa Ordene, undveg hans Blik:

Alle andre - gentog hun.... ja! - men De ikke, De ikke!

Han gav sig ikke Stunder til ret at mærke sig Ordenes Betoning: Aa, Edith, *kan* vi da ikke være sammen iaften - senere?.... bad han.

Hun rystede hæftigt paa Hovedet: Nej, nej - umuligt! Og bedende tilføjede hun: De lover mig, at De ikke vil gaa derhen!...

Ja - men saa vil jeg besøge Dem imorgen - midt paa Dagen - eller træffe Dem her i Haven, hvad Tid De vil..... kære, kære Edith! sagde han og bøjede sig ned imod hende. Vidste De blot.... men vi vil tales ved - ikkesandt - som gode Venner! imorgen!

Hun saa' ham ind i Øjnene - syntes at forske hans Blik og veje hans Ord.

Pludseligt, med et kort Nik og et Farvel, samlede hun Kjolenederdel og Skørter om sig, hoppede med smaa, nydelige Hop over Holdepladsen, hvor Kuskene havde spildt Vand, og forsvandt i Alleen. Han fangede det sidste Glimt af hendes lyse Dragt - hendes sidste, yndefulde Bevægelse - en Hind, et Daavildt, der bliver borte bag Træerne - forsvinder imellem Forlystelsessteder, Folkelivet, Gøglet.....

Nu ja! sagde han frejdig, glad over Synet af hendes slanke Ynde og erindrende sig hendes klare Latter blandt Børnene: Hvorfor ikke Folkelivet - Gøglet? Grumme svært at afgøre, hvor »Gøglet« egentlig er - udenbys eller indenbys!

Og mekanisk gik han langsomt bag efter - ind i Elysiums lille Have, hvor der var fuldt af Folk, hvor Gaskandelabrerne tændtes, medens man hørte Sang, Piano og Violinspil gennem de aabne 492 Vinduer i den hvide Bygning. Folk drak deres Øl i Lysthusene - og han selv forlangte et Glas. Da han torstig vilde sætte det for Munden, standsede han.... og satte Kruset urørt fra sig.

Gennem Haven slentrede Halvvig og »Skyggen« Side om Side - Skyggen, hvem Gerhard samme Formiddag i Hotellets Kafé havde anmodet om at besøge sig paa sit Værelse for at høre nyt om Ulf.

De to Herrer gik ind ad Døren til den hvide Bygning. Gerhard saa' stærkt Lys - et Glimt af Dameskuldre paa Tribunen - hørte Musiken dundre, Applaus. Døren var atter lukket.

Gerhard gik ud paa Vejen, kaldte paa en Kusk, satte sig op i Vognen. Gennem Falkonéralleen, ud ad Jagtvejen - og saa drej om! jeg skal nok sige Besked!

Og tilbagelænet i Vognen mumlede han: Skal det være Gogleri iaften - saa lad os faa Gøgleriet! Jo galere, des bedre! - -